

MODA TOAMNEI 1989

La mijlocul lunii octombrie, toamna își intrase în drepturi și în 1989. Revistele *Femeia* și *Moda* prezentau ultimele tendințe în modă pentru sezonul toamnă-iarnă. Cât timp temperaturile de afară încă mai permiteau, era recomandată purtarea tricotatejelor, în diverse modele și culori. Multe dintre doamne și domnișoare „țin să le croșeteze singure”, asigură Aneta Popescu în revista *Femeia*, iar pentru cele care nu aveau îndemănare sau timp, exista „Tricotextil”. Atributele noilor tricotate erau „finețea, subtilitatea coloristică în care sunt îngemănate culorile vii”.

Tricotate vesele și colorate

Culoarea dominantă a toamnei lui 1989 era bejul, prezent în compleurile fustă-jachetă pentru toate vârstele. Pentru fustă neagră, ca o culoare de fond, dar și nuanțele deschise de crem, ivoar sau chiar și alb. Albul se pare că nu s-a demodat niciodată. Era prezent și în creațiile toamnei, chiar și pentru un compleu elegant cu încrustații în aceeași culoare. Restul modelelor – „adevărate mozaicuri de culori, dar cu o artă desăvârșită a alăturării lor. Fie că e vorba de pete de culoare, albastru și roșu pe un fond alb, fie că e vorba de uriașe flori, aruncate cu grija de a nu încălca, sau pur și simplu de rozete «desenate», pretext doar pentru a aduce o pată de culoare, și jachete în alb și negru, tricotate în «picior de cocoș» inspirate din creația contexturilor de stofe și mătase”.

Pentru zilele mai reci, dar uscate ale toamnei, revista *Femeia* prezintă la „lucru de mână” o jachetă tricotată într-o sumedenie de motive jacard. „Lucrată separat, fiecare parte a jachetei se începe pe un elastic dublu, două ochiuri pe față, două ochiuri pe dos, după care se așază motivele dorite.”

Bine echilibrată, tonurile din gama de marouri se asociază cu alb, ornamentele realizând un interesant joc de triunghiuri, zigzaguri, motive geometrice și chiar florale. Umerii, respectând linia modei, sunt mari, dau amploare. Jacheta are o imitație de guler cu o frumoasă nuanță de oliv. Închisă bord-à-bord, jacheta se poartă cu o bluză călduroasă pe dedesubt și cu un fular din tricot subțire sau din stofă într-o singură culoare, legat lejer peste decolteu. Pentru doamnele care vor această jachetă în alte nuanțe, se recomandă asocierea de alb cu tonuri de albastru, de la bleumarin până la bleu stins, alb cu tonuri de verde, de la verde crud la verde întunecat spre negru etc. Întotdeauna însă albul trebuie să fie absolut imaculat, numai așa reușind să dea strălucirea necesară, care să evidențieze culoarea alăturată. Aflăm că pentru o reușită desăvârșită firele trebuie să fie de aceeași calitate, să aibă aceeași grosime. Asocierea culorilor poate fi și: alb cu tonuri de gri.

Ca o lecție de culoare, aflăm că roșul și galbenul, nuanțe calde, sunt potrivite în timpul iernii, iar bleul și albastrul au tentă rece și sunt mai nimerite în anotimpul ploios.

Compleuri retro pentru tinere

Casa de Modă „Venus” din București prezintă ultimele modele de jachete, sacouri și pardesie. „Confecțiile acestei toamne, păstrând linia modernă, sunt realizate din țesături în amestec, din

În lipsă de reprezentanțe ale mărcilor vestimentare locale, româncele își croșeteau haine „utilimul răcnet” după schemele găsite în reviste

stofe subțiri, într-o singură culoare sau în carouri. O jachetă cu umeri largi, închisă într-un mod aparte, completează nota de tinerete a întregii ținute. Bascul jachetei (dintr-un compleu jachetă și fustă), croit pe bie, se armonizează cu platica tăiată pe aceeași linie, dând ținutei un ușor aer retro”. Aceasta este o ținută recomandată tinerelor fete. O prezență permanent de câteva sezoane în garderoba tinerelor era pelerina. „Mereu elegantă, comodă, amplă, lejeră, cu aplicații gen volan pe față, pelerina se confecționează din țesături ușoare și se dublează cu mătase.”

Redingote, dantele și broderii

Ultimele zile de octombrie, mai răcoase, prevesteau zilele reci ale iernii. Pentru a le întâmpina cum se cuvine întâi pe cele ale lunii noiembrie, colectivul de la „Arta Textilă” a creat colecția de

mantouri și taioare, care aduce noi idei, bazate pe modele vechi – inspirate din arta populară românească. Pentru mantouri și jachete, s-a folosit abaua călduroasă, în culorile vii, cu predilecție roșu și negru. „I-au dat acestui material, țesut din vechime, forma mantoului, comod, amplu din umeri, sau al redingotei pentru jachete, înscruind-se în acest fel în tendința ce se vehiculează astăzi de a readuce moda într-o lumină mai sobră, ușor masculinizată.” Ultimul secol adusese mult în modă materialul pepit – tipic pentru stilul clasic, fie că e vorba de tăietura dreaptă, fie amintind și ea de redingotă. „Gulerele mari, în stil marinier, într-una din cele două culori, care se combină, alb sau negru, precum și lizierele aduc nota aceea inegalabilă de elegantă, netrecătoare, îndrăgită întotdeauna de femeia fără vârstă.”

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Faptele de muncă și telegramele adresate lui Nicolae Ceaușescu au fost subiecte incontinent de presă. Egon Krenz, noul lider al comunistilor est-germani, a declarat că socialismul este singura alternativă a capitalismului.

Ceaușescu, reales!

Presa a publicat telegrame adresate lui Ceaușescu de participanții la conferințele de dări de seamă și alegeri ale organizațiilor comunale și orașenești de partid.

Realegerea lui Ceaușescu în funcția supremă la Congresul al XIV-lea al PCR a fost decizie unanimă la Huedin (Cluj), Ațel (Sibiu), Filiași (Dolj), Buțimani (Dâmbovița), Baia Sprie (Maramureș), Vurcani (Vaslui), Bustuchin (Gorj), Aleșd (Bihor), Hațeg (Hunedoara), Ianca (Braila), Băneasa (Galați), Panciu (Vrancea), Crăciunești (Mureș), Olănești (Vâlcea), Plopiș (Sălaj), Racova (Bacău), Dersca (Botoșani), Gheorghe Doja (Ialomița), Plăiești de Jos (Harghita) ș.a.m.d.

(Continuare în pag. a II-a)

„POVEȘTEA VORBEI”: ÎNTRE APATIE ȘI EXASPERARE (8)

Bâlciul și toroipanul

Există o singură soluție de supraviețuire, o singură posibilitate de adaptare: integrarea în marea masă. Pentru că devalorizarea, golirea de sens și de substanță operate la scara întregii vieți sociale românești la acest rezultat au dus: la instituirea bâlciului ca unică și atotcuprinzătoare realitate. Ca o realitate permanentă, de zi cu zi, insinuantă și infiltrată până în cele mai intime zone ale existenței. Bâlciul, această suspendare temporară a registrelor normale de viață, prilej și pretext de exorcizare a pornirilor elementare zăgăzuite în adâncurile ființei, era îngăduit la date anume și nu tinea mai mult de câteva zile. La Moși, de Rusaliu, de Sfântul Ilie, la Sântămăria mare sau la cea mică, mai erau și carnavalurile de iarnă – și apoi se revenea la normal. Acum însă, bâlciul este continuu. Și nu e vesel, ci

crispat, sumbru, amenințător; un bâlci dirijat de toroipan.

„Bâlciul” și „toroipanul” sunt realități care pot rezuma simbolic viața românească de astăzi, și prin ele se exprimă cele două funcții active ale sistemului. Singurele eficiente. Emananție a prostiei abisale de a cărei viziune Caragiale a fost fascinat, bâlciul continuu, bâlciul fără sfârșit, dar tot mai epuizant, tot mai greu de suportat, este întreținut cu toroipanul autohton specializat în străinătate, la școală – sau la academie – de înalte studii staliniste. „Jos cu veselia/ trăiască numai hărnicia!” – aceste versuri inepte, pe care copiii dintr-o școală bucureșteană au fost nevoiți să le învețe și să le cânte, exprimă esența sinistră, esența macabră a bâlciului susținut de toroipan. „Jos cu veselia”: de acum gata, s-a sfârșit, vom plânge, poate,

dacă vom mai avea lacrimi, dacă nu ne vor fi pierit și ele de groază. De groază și de repulsie.

Literaturii, și ei îi revine un rol în monstruoasa mascaradă. Nu a fost uitată. I se dă toată atenția.

Literatura, s-a spus de atâtea ori ultimativ, „trebuie să cânte”. Să cânte, să insufletească, să mobilizeze. Să infumusețea, s-a mai spus. Și nu oricum, ci după criteriile fumuseții de bâlci. Și se produce, într-adevăr, o literatură de bâlci. Devine un reper, se transformă într-un model. Este recomandată. Și, cum nu oricine reușește să producă literatură de bâlci, se ajunge până și la eliminarea treptată a profesioniștilor în oportunism și entuziasm de porunca: locurilor va fi luat, tot mai mult, de grafomanii, diletanți, de așa-zisi „amatori”.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

GEONI DE CINCI DAN

Până să-l cunosc, Geoni stătuse numai în lanț. La numărul 56 bis de pe strada bucureșteană Haghi Ghiță era un imobil în formă de U, cu cele două laturi lungi despărțite de un gard. Tot imobilul avea un singur proprietar, care stătea pe o latură a clădirii, iar pe cealaltă erau trei apartamente, închiriate. Între noi, chiriașii amărășteni, și proprietar, un gard. Ai mei închiriaseră partea care forma o bucată din adăncitura literiei, iar dincolo de gard, viitorul meu prieten cu botul ca de liță,

Geoni – o corcitură de fox terrier și javră pură românească, un câine extrem de iubitor și, se pare, după prietenia cu care m-a împodobit de la început, cam nejuțat la viața lui. Stăpână-său era pensionar, locuia cu fiica lui, o femeie la vreo 40 de ani; nimeni, deci, nu avea chef de Geoni, cum eram eu convins că se scrie numele lui.

Cum dorința mea dintotdeauna era să am câine, dar problemele mele de sănătate ne-au împiedicat să ținem animale la bloc, prietenia a

fost gata. Geoni a cunoscut mărețele aripi ale lipsei de lanț și putea marca în voie orice părticică din cei cam 200 de metri pătrați de curte. Toate bune, până într-o zi, când a reușit să iasă pe stradă, tocmai când treceau braviu hingheri comunisti. Care, cam în lipsă de obiectul muncii – fiindcă în acea zonă nu se făcuseră mari demolări, ca să fie haite pe străzi – puneau lațul de gât și câinilor cu stăpân, dar nesupravegheați.

(Continuare în pag. a II-a)

Acasă la familia prezidențială

Printre persoanele care se aflau permanent în apropierea lui Nicolae și Elena Ceaușescu se numărau ofițerii de Securitate. Unul dintre aceștia, Dumitru Burlan, nu-ia siguranță numai paza, fiindu-i și sosie, după unel informații. Adesea, șefii de stat apelează la astfel de soluții pentru a nu se expune unor imprevizurări periculoase. Din memoriile lui Dumitru Burlan, publicate sub titlul: „După 14 ani – Socialia lui Ceaușescu se destăinuie” la Editura Ergorom din București, aflăm și alte aspecte ale „muncii de informații” în apropierea cuplului prezidențial. Spre exemplu, fiecare membru al perso-

nalului de protocol era drastic verificat, pentru a preîntâmpina anumite „incidente”. Reproducăm în continuare amintirile lui Dumitru Burlan referitoare la acest aspect, care se regăsec în cartea amintită la paginile 28-42:

Persoanele din imediata apropiere a familiei Ceaușescu erau în permanență în atenția noastră. Este o practică internațională ca agenturile să încerce să racoleze astfel de persoane.

Din suita prezidențială făceau parte obligatoriu: un croitor, un bucătar, doi ospătați, o coafeză, un doctor. Pe lângă aceștia, la casa

prezidențială mai existau și alte categorii de personal ca: femei de serviciu, spălătorese, lenjerese, surori medicale, electricieni, administrator, operator de film...

În cadrul vilei (pe care o numeam „obiectiv”) exista o sală de proiecție unde în special Elena Ceaușescu viziona diferite filme care intrau în țară ca urmare a unor protocoale sau convenții și care nu puteau fi introduse în circuitul cinematografic din lipsă de fonduri. Familia Ceaușescu le viziona, după care, pelicula era returnată Arhivei Cinematografice.

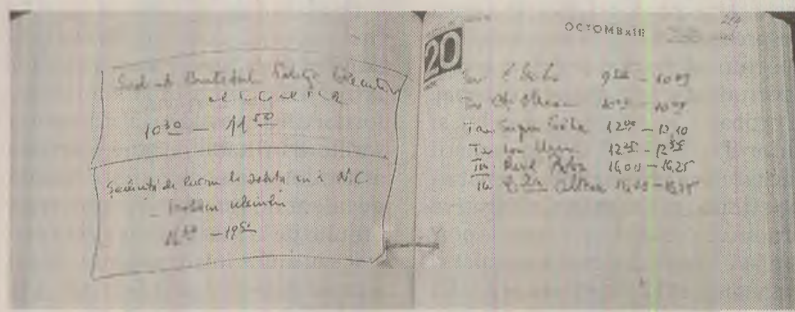
(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Vineri, 20 octombrie 1989, între orele 9:50 și 10:09, la Cabinetul 2 a fost secretarul CC cu probleme organizatorice Emil Bobu. În timpul întrevederii a fost solicitat și secretarul CC cu propagandă, Constantin Olteanu. Discuțiile fuseseră legate fie de teme ședinței CPEX din acea zi, fie de Plenara Consiliului Național al Științei și Învățământului, din ziua următoare.

Ședința CPEX (orele 10:30-11:50) a „dezbatut” diverse. De la recolta de toamnă, programul autoconducerii și autoaprovizionării” populației până la analiza ședințelor de dare de seamă și alegeri din organizațiile de bază.

După ședință, la Cabinetul 2 a fost chemată Suzana Gădea (12:00-12:10). În cumulul funcțiilor deținute de această ingineră chimistă, cea mai înaltă era aceea de președinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Ca și în întrevedere cu Ion Ursu, prim-vicepreședinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie (orele 12:25-12:55) discuțiile au fost pe

tema aceeași plenare a Consiliului Național al Științei și Învățământului. Cine va fi în prezidiu, ultimele rețușuri pe textele „cuvântărilor” și mai ales cuvântarea Tovarășei erau chestiuni la ordinea zilei.

După-amiaza, la Cabinetul 2 a fost rechemat Emil Bobu și Constantin Olteanu (orele 16:00-16:25).

O ședință de lucru la sălița cu Nicolae Ceaușescu, între orele 16:50 și 19:50, a încheiat programul zilei. Tema ei – „problema uleiului” – ar putea inspira teatrul absurdului. Care ulei? De consum alimentar sau

industrial? Ori poate de întreținerea parcurilor de mașini și tehnologii agricole? Să fi constatat Ceaușescu, în ședința CPEX, că nu s-a produs cât să acopere producția de export și rațiile alimentare ale populației? Nici presa oficială, nici Europa Liberă n-au aflat că ar fi vreo problemă de plan la indicatorul „ulei”.

După 20 de ani însă, ireale par asemenea ședințe ale „gospodarului” Ceaușescu, care adună, împarte și chivernisește, în amănunt, toate bunurile economiei naționale.

Lavinia BETEA

CALENDAR 20 octombrie (vineri)

Soarele a răsărit la 7:37, a apus la 18:23
Luna a răsărit la 22:53, a apus la 14:15

Sărbătoare creștină: Sfântul Mare Mucenic Artemie; Cuvioasa Matroana; Cuviosul Gherasim cel Nou

S-a întâmplat la 20 octombrie 1989

● Un avion sovietic IL-76, ce transporta militari, s-a prăbușit în Marea Caspică, la numai 700 de metri de mal și la 5-6 km de Aeroportul Nasosnaia, unde pilotul intenționa să efectueze o aterizare forțată. Accidentul s-a produs din cauza aprinderii unui motor și evoluției rapide

a incendiului. În accident și-au pierdut viața 57 de persoane

● Două avioane militare belgiene de tip „F-16” s-au ciocnit în zbor, la puțin timp după ce decolaseră de la baza militară din Konya, Turcia. Ambii piloți și-au pierdut viața. Avioanele urmau să fie realimentate la baza de la Manisa, înainte de a zbura spre Belgia

● Trei cutremure secundare, cel mai puternic având 5 grade pe scara Richter, s-au înregistrat în Golful San Francisco, provocând avarii clădirilor din zonă. Puternicul seism care a avut loc la începutul acestei săptămâni din această zonă a Californiei – cu epicentrul la 16 kilometri depărtare de localitatea Santa Cruz – a cauzat moartea a 275 de persoane și rănirea a circa 1.000. Daunele au fost estimate preliminar la circa un miliard de dolari

Ramona VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

20 OCTOMBRIE

Ieri a fost anunțat laureatul pe anul acesta al Premiului Nobel pentru literatură. E vorba despre prozatorul spaniol Camilo Jose Cela, în vârstă de 73 de ani. Un scriitor aproape necunoscut în România. Dintr-un articol al lui Paul Alexandru Georgescu (din „Valori hispanice”) aflăm că prozatorul cultivă un „realism viguros, violent, sumbru, apropiat uneori de naturalism”. Sunt amintite două dintre cărțile sale: *San Camilo 36 și Mazurcă pentru doi morți* (1983).

Victor Felea, Jurnalul unui poet leneș, Ianuarie 1955 – martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 736

(Continuare în pag. a II-a)

Ceaușescu dicit: din cauza unei singure nunți, 40.000 de oameni au rămas fără carne

În anii '80, președintele României a intervenit în repetate rânduri pentru îmbunătățirea aprovizionării municipiului București cu produse agroalimentare. Din păcate, reorganizările pe care le-a impus – începând cu Ministerul Comerțului Interior și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și terminând cu abatoarele din capitala României – au complicat și mai mult problemele care existau. Sistemele de organizare în ministerele menționate erau bulversate de hotărârile lui Nicolae Ceaușescu privind raționalizarea consumului de alimente. De exemplu, liderul PCR declara la 20 octombrie 1989, în ședința Comitetului Politic Executiv: „La Capitală, spre exemplu, numai carnea reprezintă 100 kg pe an de locuitor, la care se adaugă soia, ceea ce asigură circa 140 kg, împreună cu preparatele, da' echivalentul în carne, ceea ce, după

datele și cerințele României a intervenit în repetate rânduri pentru îmbunătățirea aprovizionării municipiului București cu produse agroalimentare. Din păcate, reorganizările pe care le-a impus – începând cu Ministerul Comerțului Interior și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și terminând cu abatoarele din capitala României – au complicat și mai mult problemele care existau. Sistemele de organizare în ministerele menționate erau bulversate de hotărârile lui Nicolae Ceaușescu privind raționalizarea consumului de alimente. De exemplu, liderul PCR declara la 20 octombrie 1989, în ședința Comitetului Politic Executiv: „La Capitală, spre exemplu, numai carnea reprezintă 100 kg pe an de locuitor, la care se adaugă soia, ceea ce asigură circa 140 kg, împreună cu preparatele, da' echivalentul în carne, ceea ce, după

datele și cerințele României a intervenit în repetate rânduri pentru îmbunătățirea aprovizionării municipiului București cu produse agroalimentare. Din păcate, reorganizările pe care le-a impus – începând cu Ministerul Comerțului Interior și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și terminând cu abatoarele din capitala României – au complicat și mai mult problemele care existau. Sistemele de organizare în ministerele menționate erau bulversate de hotărârile lui Nicolae Ceaușescu privind raționalizarea consumului de alimente. De exemplu, liderul PCR declara la 20 octombrie 1989, în ședința Comitetului Politic Executiv: „La Capitală, spre exemplu, numai carnea reprezintă 100 kg pe an de locuitor, la care se adaugă soia, ceea ce asigură circa 140 kg, împreună cu preparatele, da' echivalentul în carne, ceea ce, după

datele și cerințele României a intervenit în repetate rânduri pentru îmbunătățirea aprovizionării municipiului București cu produse agroalimentare. Din păcate, reorganizările pe care le-a impus – începând cu Ministerul Comerțului Interior și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și terminând cu abatoarele din capitala României – au complicat și mai mult problemele care existau. Sistemele de organizare în ministerele menționate erau bulversate de hotărârile lui Nicolae Ceaușescu privind raționalizarea consumului de alimente. De exemplu, liderul PCR declara la 20 octombrie 1989, în ședința Comitetului Politic Executiv: „La Capitală, spre exemplu, numai carnea reprezintă 100 kg pe an de locuitor, la care se adaugă soia, ceea ce asigură circa 140 kg, împreună cu preparatele, da' echivalentul în carne, ceea ce, după

lae Ceaușescu îi blama pe subordonații săi, dar nu își asuma răspunderea pentru propriile sale greșeli. În definitiv, el a fost cel care i-a promovat „pe bandă rulantă” pe miniștrii criticiți și destituiți după câteva luni de la instalarea lor în funcții, cu acordul tacit și la fel de vinovat al tuturor membrilor CPEX.

Produsele din carne și „acțiunile contrarevoluționare”

Comercializarea de produse alimentare pe „piața neagră” a fost doar o consecință a deciziilor eronate adoptate de Nicolae Ceaușescu de-a lungul anilor.

(Continuare în pag. a II-a)

ACASĂ LA FAMILIA PREZIDENTIALĂ

(Urmare din pag. 1)

De obicei, în afară de familie, nimeni. Foarte rar se mai nimeria câte un invitat. Cu siguranță, persoanele din anturajul acestor lucrători din vila prezidențială îi învidiau pe „fetițele soarelui”, pentru că au ajuns așa aproape de familia Ceaușescu. În realitate, viața acestora era un calvar. În primul rând, avea un program de peste 16 ore. Elena Ceaușescu nădărnici că acest personal să lucreze în ture, cu toate propunerile făcute de conducerea sectorului de Reprezentanță și a Direcției noastre de a limita programul deservitorilor la opt ore pe zi. Propunerile noastre au fost respinse de Elena Ceaușescu. Salariul era același ca în întreprinderi, beneficiu doar de un mic spor de 300-400 de lei pe lună, orele suplimentare nefiind plătite. Cu ocazia unor vizite oficiale la nivel de șefi de stat, de regulă, la plecarea invitatului, personalul de deservire primea cadouri și chiar valută. Cadourile le erau lăsate acestora. Micile cadouri din aur, de exemplu. Valuta însă li se confisca și li se acordau prime în lei, mergând până la 500 de lei. Munca lor nu era niciodată apreciată la adevărată ei valoare. Se aflau într-un permanent stres. Elena Ceaușescu, pentru a verifica dacă femeile de serviciu au măturat sau au spălat peste tot punea semne, ca de exemplu: o bucată de scotch în cadă, iar sub covor, la mijloc, câte o frunză uscată. Când aveau câte o problemă personală aceștia evitau să se confeseze Elenei Ceaușescu sau șefului sectorului Reprezentanță și apela la mine.

Dar cunoscând situația în care se găseau și pentru a le face viața puțin mai plăcută, încercam să le rezolv aceste cereri. De exemplu, neavând posibilitatea să se aprovizioneze cu produse alimentare pentru casă, aproape în fiecare săptămână le procuram prin întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere a Gospodăriei de partid anumite produse ca: făină, mălai, cafea, țigări, ness, carne, mezeluri... pe care le trimiteam la Restaurantul Tolstoi, iar ei când plecau, în jurul orei 12:00-23:00, treceau pe acolo, le plăteau și le luau acasă. Le mai rezolvam și probleme legate de locuință, medicamente, stagiul militar al copiilor, încadrarea unor membri ai familiilor în serviciu, achiziționarea unor produse electronice. Încă de la angajare și apoi, de două, trei ori pe an, cu aceste persoane se făceau pregătiri contrainformative. Li se explica importanța muncii lor, fa-

cul că anumite persoane străine vor căuta să intre în contact cu ei pentru a fi exploatați, în orb cu privire la activitatea lor, sau pentru a fi recrutați. În acest sens, activitatea mea era foarte complexă, pentru a putea preveni asemenea cazuri.

Direct nu, dar am să vă povestesc un caz care ne-a dat foarte mult de lucru. Operatorul care proiecta filme în obiectiv se numea Radu Ion. Acesta era căsătorit. Unul din băieții săi a fost încadrat cu ajutorul nostru la una din marile întreprinderi de pe platforma Floreasca.

Era și el căsătorit, soția lui lucrând ca proiectantă la un Institut de Proiectări de pe Strada Căderea Bastiliei. Am fost sesizați că fiul lui Radu Ion și soția acestuia au fost văzuți în anturajul unor italieni la Hotelul Continental din Timișoara. Vă dați seama în ce situație am fost puși când am aflat că fiul celui care proiecta filme familiei prezidențiale era „legătura” unor cetățeni străini. Imediat, am luat cele mai complexe măsuri pentru a afla în ce scop au fost contactați fiul și nora acestuia. A fost informată conducerea Direcției și s-au extins măsurile de verificare. Într-o lună, am stabilit adevărul asupra situației. Era vorba de o „bișniță” cu țigări, cafea, bijuterii... pe care italienii le aduceau în România și prin diverși intermediari, cum erau membrii familiei Radu, le plasau în Timișoara, Sibiu și București. Am primit aprobarea să îl avertizez pe operatorul Radu Ion despre activitatea ilegală a fiului său și să-i recomand să intervină pentru încetarea acestei legături a fiului și nurei lor sale cu italienii. Într-o discuție, l-am informat pe Radu Ion despre activitatea fiului său și a faptului că el nu a pus în aplicare pregătirile contrainformative ale mele, avertizându-l că dacă fiul său nu încetează voi fi obligat să informez Conducerea Superioară. Radu Ion, în mod surprinzător, s-a mirat de cele auzite, ba, mai mult, a negat că aceste informații ar fi adevărate. Eu totuși l-am sfătuit să aibă încredere în tot ce i-am spus și să ia măsurile de rigoare. Credeam că totul s-a încheiat, dar fiul său a continuat afacerea cu italienii, astfel că, peste o lună, am fost nevoit să-i convoc la discuție pe tată și fiu. Discuția s-a purtat la restaurantul Hotelului Tolstoi la o cafea și un peps. Aici l-am pus pe fiu să relateze în fața tatălui cum stau lucrurile. De la începutul discuției, fiul povestea corect ce s-a întâmplat, iar tata făcea „fete-fete” și nu-i venea să creadă. În final, m-a amenințat că o să-i spună

Personalul „civil” care lucra pentru familia Ceaușescu era atent monitorizat de „organele” de Securitate FOTO: Arhivele Naționale

„tovarășei Elena” că eu am ceva cu el și îl urmăresc atât pe el, cât și familia sa. I-am replicat că poate să abordeze cu „tovarășea Elena” această problemă, dar să-i relateze și ce a făcut fiul său. Până la urmă, situația s-a aplanat. Interesant este că peste ani (după 1989) aveam să aud din gura unui fost șef al norei lui Radu, inginerul Andrieș Vasile, o cu totul altă versiune. În perioada când se cerceta relația familiei lui Radu Ion cu italienii, nora acestuia povestea la serviciu, colegilor mai apropiați, că este permanent urmărită de un colonel de Securitate, Burlan, care o tracasează și o spionează fără rost. Când i-am spus inginerului Andrieș că eu sunt colonelul Burlan și i-am relatat situația adevărată, acesta a fost de a dreptul șocat.

În general, schimbările de personal erau dese. Nu se acceptau greșeli, erau preferate fetele tinere, necesătorite și fără obligații. Unele dintre ele dormeau în obiectiv, în camere de serviciu. Existau și persoane cu stagii lungi de activitate în obiectiv.

Îmi aduc aminte de doamna Ciobanu Polixenia, coafeză, care rezista de peste 10 ani în suita „tovarășei Elena” încât, la

un moment dat, „tovarășa” s-a săturat de ea și a cerut șefului de Direcție să caute un pretext pentru a o schimba, fără a părea că schimbarea este inițiativă ei. S-a întâmplat ca în acea perioadă, fiica acesteia să rămână gravidă, iar Polixenia a contactat o doamnă care locuia în cartierul Berceni, pentru a-i face în mod ilegal un chiuretaj. I s-a raportat imediat „tovarășei Elena” cerându-i-se acordul pentru organizarea unui flagrant. „Tovarășa” a aprobat să fie lăsată să i se facă acel chiuretaj ficei Polixeniei, după care aceasta a fost îndepărtată. După intervenția Militei și întocmirea procesului-verbal de constatare, Ciobanu Polixenia a apelat la „tovarășea Elena” cerându-i protecție.

„Tovarășa Elena” i-a promis că o să intervină pentru a mușamaliza lucrurile, dar că Polixenia nu va mai putea să lucreze la prezidenție. „Tovarășa” nu numai că și-a atins scopul îndepărtându-o pe Polixenia, dar a apărut și ea, o mamă bună!

Asupra tuturor acestor persoane apropiate de familia Ceaușescu noi luam măsuri complexe de verificare, de microfoane în apartamentele lor. Intro-

ducerea tehnicii operative de ascultare în locuințele personalului de serviciu, neajuta pe noi în a afla dacă aceștia discută cu familiile despre activitatea Conducerii Superioare de Partid și de Stat, despre comportamentul acestora și despre programul lor. Cu toate că noi făceam pregătire contrainformativă a acestor persoane, unii dintre ei nu respectau sfaturile noastre, și în familie sau în cercurile lor de relații apropiate dezvăluiau cu lux de amănunte ce se întâmpla în obiectiv. În acest sens, un caz aparte îl reprezintă bucătarul Vasile, care era foarte cunoscut și apropiat de familia prezidențială. Din ascultările noastre a rezultat că acesta povestea soției sale tot ce se întâmpla în obiectiv.

Acesta, la rândul ei povestea, după plecarea soțului la serviciu, unor cunoștinți intimi relațiile soțului. Totodată, am aflat și că Vasile sustrăgea cantități mari de produse alimentare din obiectiv. „Tovarășa Elena” a fost informată asupra acestor lucruri și a dispus îndepărtarea acestuia, cu indicația de a se da un loc bun de muncă. A fost numit bucătar-șef la un mare restaurant din București.

Dacă era cazul se făceau percheziții la domiciliu. Spre exemplu, dacă persoana locuia la bloc, trebuia ca pe palierul respectiv, precum și deasupra și dedesubtul apartamentului să nu fie nimeni acasă. De aceea, se obțineau informații despre toți vecinii și prin diverse superfugii se acționa într-un moment al zilei când instalarea aparatului era posibilă. Se realiza în secret mulajul după cheile casei, folosindu-se chiar de cheile persoanei vizate. Aceste chei erau sustrate prin diverse tertipuri chiar din haina sau geanta urmăritului și repuse acolo după realizarea mulajului. Un ofițer proba dublurile când urmăritul nu era acasă, să vadă dacă sunt bine executate, după care se stabilea ziua și ora când o echipă de specialiști instala tehnica operativă în casă.

Am avut și un caz deosebit, când la instalarea unei astfel de tehnici în locuința administratorului Arsene de la obiectivul din Strada Primăverii a apărut ceva neprevăzut. Fără să știm, în noaptea premergătoare acțiunii, la locuința acestuia a sosit o nepoată de 14-15 ani din provincie, care a rămas să dormă după plecarea la serviciu a

administratorului și a familiei sale. Cel care a intrat să verifice apartamentul a fost superficial, fata a auzit că a intrat cineva în casă și, de frică, s-a ascuns după ușa din bucătărie. Dându-se liber echipei operative, aceștia au intrat în casă și în mai puțin de trei ore au instalat microfoanele. În tot acest timp, fata a stat ascunsă după ușa, în bucătărie. La venirea unchiului de la serviciu, acesta i-a relatat că două-trei persoane au intrat în casă și au făcut găuri în pereți (așa a auzit ea). Administratorul a doua zi a mers la „tovarășea Elena” și i-a raportat că niște persoane necunoscute, probabil de la Securitate, i-au violat apartamentul. „A dispărut ceva din casă?”, l-a întrebat „tovarășa”. „Nu”, a răspuns Arsene. „Poate i s-a părut fetei”, a continuat „tovarășa” apărându-ne pe noi.

Acest lucru se făcea de o echipă de specialiști de înaltă calificare, dotați cu unelte sofisticate. Microfonul se introducea în perete, gaura era astupată atât de artistic, încât nu puteai să-ți dai seama de locul unde a fost implantat microfonul. Se cunștea dinaintea culoare peretelui sau a tapetului. Totul era făcut cu mare artă.

Mai existau și suspiciuni de furt, dar mai deosebite au fost două, trei cazuri. Așa cum relatam mai înainte, Elena Ceaușescu nu accepta ca în casă să lucreze fete căsătorite. Pe una dintre aceste fete a cunoscut-o într-un timp un bărbat și l-a informat pe șeful sectorului reprezentare că se căsătorește cu un băiat care lucra în Timișoara, fapt pentru care dorește să plece din obiectiv. La o lună după plecarea ei, o colaboratoare de-a noastră ne-a informat că această fată a sustras anumite bijuterii și articole de cosmetică, pe care le-a dus la sora ei. A trebuit să verificăm informația. Sora mai mare era cofetar la Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere a Gospodăriei de Partid. Într-o discuție cu ea am întrebat-o dacă în perioada cât sora ei a lucrat la obiectiv i-a adus bijuterii sau diverse articole de cosmetică. Ea a negat. În aceste situații am întrebăm-o dacă este de acord să mergem la ea acasă și să efectuăm o percheziție. I-am solicitat o declarație că este de acord cu percheziția și ea a acceptat. În locuința acesteia, în urma unui control mai atent, s-au găsit mai multe parfumuri, detergenți de proweniență străină și câteva bijuterii. S-a întocmit un proces-verbal de constatare și lucrurile au rămas în continuare în apartament, deoarece aceasta susținea că bijuteriile îi aparțin, întrucât fuseseră cumpărate de soțul ei.

RADIOGRAFII CULINARE

Ulei scârbos și zahăr viu!

Astrelle, în acel octombrie, aveau o influență nefastă asupra mea. De la începutul lunii am avut tot felul de probleme. Am umblat bezmetică, după smochine, am stat trei ore la telefon ca să prind casa de comenzi, am făcut cozi pentru slănină și o jumătate de „calculator”, adică de cap de porc, iar acum am probleme cu rația! Pila mea de la magazinul unde eram arondată, de la Complexul Covasna, avea băiatul bolnav și se internase cu el în spital. Eram disperată! Eu și toți vecinii mei. Jenica se dădea de ceasul morții și apela la Felicia, de la blocul vecin, pentru a face o partidă de innoptat lângă zidul magazinului, pentru ca după-amiază să putem lua rația.

Jenica și șase vecine, pensionare mai vechi, sprintene și cu experiență în „cozi”, s-au instalat, de la ora 10:00 seara, cu schimbul de la ora 5:00 asigurată, urmând ca acestea să se întorcă pentru show-ul de la ora 14:00, când avea să vină marfa. M-am învoit de la serviciu, ca să ajung la timp. M-am prezentat la coadă, în locul reținut de Jenica. Nici n-am apucat să schimbăm ceva rețete sau informații privind cremele pentru popurile copiilor mici, că a și venit mașina cu ulei. Navetele din sârmă groasă ne-au arătat că uleiul mult așteptat era ulei de soia! V-am spus că luna aia a fost cu ghinion! Nu puteam suferi uleiul de soia! Poate unor gospodine le plăcea, dar pe mine mă

oripila. Avea o consistență mai groasă decât cea de floarea soarelui, era puțin tulbure și avea un gust, oribil, după părerea mea. Îmi întorcea stomacul pe dos. Dar rația era rație și nu ai fi lăsat-o în magazin nici moartă! Cu durere în suflet așteptam să se deschidă „porțile fermecate” și să intrăm în magazin. Nici nu m-am consolat bine că apare și mașina cu zahăr! Altă surpriză neplăcută! Zahărul nu era la pungi de un kilogram, ci la saci, și se cântărea! Ghinion pe toată linia! Mi-am ținut firea. În jurul meu nu erau comentarii! Omenirea de acolo era mulțumită pentru că primea rația. Numai eu nu! Doream și calitate! Eram de-a dreptul obraznică! Mă ocăram în gând. Jenica și-a manifestat zgomotos bucuria că venise și zahărul. Dacă venea mai târziu noi, cei care am luat deja uleiul și făcusem coada de așeară, urma să ne instalăm în aceeași ordine la coada pentru zahăr. Lucru ce ar fi putut duce la învâlmășeală și chiar îmbrânceli, în cazul intrușilor care abia așteptau ocazia, pe lateral. Am ajuns în fața teighelei, am semnat în lista din dosarul „Blocul C1A” și am pus în cele două sacose sticlele cu oribilul ulei, iar în rucsac cele șase kilograme de zahăr.

Am pornit la drum, precum soldatul sovietic căruia nu-i stătea nimic în cale, și am ajuns acasă plină de sentimente contradictorii. Sticlele mozoilite, unsuroase,

le-am pus pe un raft în cămară, pe un ziar. Iar săculețul în care am luat zahărul l-am pus pe masă, în bucătărie, cu gând să-l depozitez ca de obicei în cutiile metalice, mari, cu reproduceri de pe tablouri celebre, moștenite de la mama. Am luat o cană, pe post de scafă, și am început să torn zahărul într-o cutie. Mi s-a părut ceva mai închis la culoare și l-am studiat mai de aproape. Mi-a venit ideea să pun puțin pe o hârtie albă ca să-l cercetez mai bine. Am făcut o moviliță de cristale. Erau mai puțin albe și, spre uluirea mea, micutele cristale se mișcau! Nu se așezau una peste alta, ci se roteau, lipite, mai multoase, ca apoi să se desprindă ușurel una de cealaltă, rostogolindu-se. Am luat o lingură și am ridicat iar pe cele de la bază. Am constatat că se mișcau și în lingură, de parcă erau vii! Nu-mi venea să cred! Am luat zahăr mai vechi. Era alb și cu el am reușit să fac o moviliță. Cel nou nu se lăsa „țuguat”, se rotunjea și se rostogolea de la vârf la bază. Chiar și în strat plat, el tot se mișca! Măcar două-trei cristale. Am gustat din el și mi s-a părut bun. La naiba! Am luat ulei scârbos și zahăr viu! Plină de obidă, l-am înșesat în cutiile metalice și l-am pus în cămară, cu gândul să-l vânez, în caz că vrea să evadeze, și să mă interesez de fenomen. Bucuroși de rație?! Daaaaa!

Veronica BECTAȘ

Ceaușescu dixit: din cauza unei singure nunți, 40.000 de oameni au rămas fără carne

(Urmare din pag. 1)

Penuria de bunuri de strictă necesitate era evidentă în toate magazinele din țară. Cu toate acestea, președintele României dorea să mențină pentru concetățenii săi un regim alimentar raționalizat, la fel ca într-un război. Putem presupune că atitudinea sa a fost influențată de soția sa, de persoanele aflate în apropierea cuplului prezidențial, precum și de propriul regim de viață, ca urmare a diabetului de care suferea.

Într-un acces de furie, președintele României a recunoscut faptul că presiunile speculanților asupra sistemului de repartizare a alimentelor, mai ales carnea, erau periculoase. „Noi avem, de exemplu, pentru carne de porc un trust special pentru Capitală – afirma Ceaușescu la 20 octombrie 1989, într-un discurs dogmatic susținut la ședința Comitetului Politic Executiv. Acum, când am făcut controlul, inclusiv cu Ministerul de Interne, care și ei au dormit și unii din miliție – încă nu iau descoperit, cred că au fost părtași la tot ceea ce s-a întâmplat – s-a constatat că nu au livrat în Capitală și pe baza unor ordine

date de la comerț, de la industria alimentară și de la agricultură, au trimis în toată țara, deși, conform legii, ei nu trebuie să livreze porci decât în Capitală, fiind trust special pentru Capitală, tocmai ca să asigurăm buna aprovizionare! Au ajuns și la Brașov, și la Iași, și la Pitești, peste tot, inclusiv la diferite unități din agricultură, în afară de sistemul menținut la Ministerul Agriculturii și la Casele de comenzi de comerț interior, care au câteva centre, care de fapt au fost cuprinse tot în fondurile care erau repartizate pentru Capitală, dar nu s-a asigurat controlul. Eu le-am spus tovarășilor că, dacă ei au asigurate produsele și dacă cei care le dau telefoane le asigură ce cer și cât cer, nu-i mai interesează ce găsec (în magazine – n.r.) cetățenii Capitalei!

Am stabilit și propun să se probe de Comitetul Politic Executiv ca toate întreprinderile care depindeau până acum de Ministerul Agriculturii, inclusiv întreprinderea „30 Decembrie”, să treacă la Trustul de aprovizionare al Capitalei! Toate! (...)

Inclusiv magazinul pentru diplomați trece la Capitală, rămânând să servească numai

diplomații, fără a mai putea cumpăra de la aceste magazine de la Ministerul de Externe și nici de la Comerțul Exterior! Nimeni! Sunt un număr nu prea mare și, chiar dacă ar lua câte un kilogram de carne zilnic, cât sunt ei, 200 și ceva de persoane, dacă îi prindem că se ocupă de speculă, să le spunem și lor!

„Circul foamei”

Preocupat de problemele deosebite cu care se confruntau cetățenii Bucureștiului, Nicolae Ceaușescu a inițiat construirea în București, după 1984, a șase complexe comerciale, botezate ad-hoc de cetățeni „circuri ale foamei”, din cauza marilor cupole prevăzute în planurile de construcții. Pentru identificare, Nicolae Ceaușescu a aprobat denumirea lor în funcție de strada sau de zona în care erau amplasate. În anul 1988, președintele României a inaugurat noul complex comercial de produse agroalimentare din cartierul Floreasca. Altele urmau să fie date în folosință în 1990 (Lujerului, Dudești, Rahova, Timpuri Noi și Mureș).

Dr Petre OPRIS

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** 10,9 LEI

CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

